

СТАНОВИЩЕ

за трудовете на **АС. Д-Р НЕДЕЛИНА ЗДРАВКОВА КОЛЕВА**

участник в конкурс за „доцент”

по професионално направление

**3.2.ПСИХОЛОГИЯ /ПЕДАГОГИЧЕСКА И ВЪЗРАСТОВА
ПСИХОЛОГИЯ /,**

област на висше образование

3. Социални, стопански и правни науки и национална сигурност,
обявен в Държавен вестник бр.60/14.07.2023г.,
обявен за нуждите на катедра „Педагогически и социални науки“,
Педагогически факултет на Тракийски университет – Стара Загора

Изготвил становището: проф. дн Красимира ПЕТРОВА Колева-
Минева – ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“

1. Информация за конкурса.

Конкурсът е обявен от Тракийски университет – Стара Загора за нуждите на катедра "Педагогически и социални науки" при Педагогически факултет, като в обезпечеността на справката за часовете от катедрата са посочени учебни дисциплини, осигуряващи нуждите на факултета в посоченото професионално направление.

При изготвянето на становището по конкурса са съобразени основните документи, съответстващи на изискванията на нормативната база за развитие на академичния състав на Република България и на Тракийския университет.

По процедурата на конкурса няма нарушения. В конкурса участва един кандидат – ас. д-р Неделина Здравкова Колева, преподавател в Катедра „Педагогически и социални науки“ в Педагогически Университет, Тракийски университет.

2. Информация за кандидата.

Кандидатът за доцент ас. д-р Неделина Здравкова Колева завършва специалност „Специална педагогика” в Тракийски университет – Стара Загора, както и магистърска степен във ВТУ – „Психология“. През 2019 г. защитава докторска степен по Педагогическа и възрастова психология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, като от 2008 г. работи като асистент към Катедра „Педагогически и социални науки“ в Педагогически Факултет към Тракийски университет – Стара Загора. Целият ѝ професионален стаж е свързан с преподавателска работа в същия ВУЗ. Членува в няколко НПО и професионални организации. Посочила е множество обучения, в които е взела участие или е била обучител, отличава се с богата проектна дейност. В творческата биография са посочени два езика с различна степен на владеене и налични множество сертификати от обучения и участия в различни научни мероприятия.

3. Описание и оценка на научните трудове.

Ас. д-р Неделина Здравкова Колева в конкурса за доцент представя списък научни трудове от почти всички научни жанра, между които три монографии, 7 статии, доклади (две от тях на английски език) и една студия. Едната от монографиите е определена като хабилитационна. Определям като отлична подготовката на кандидата на цялостната документация.

Хабилитационният труд **„Стил на живот и социален интерес в предучилищна възраст“ - ISBN: 978-954-305-650-7 Издател: "Кота". Стара Загора, 2023 г – 142стр.**“ е посветен на основаните теоретични възгледи на класиците Алфред Адлер и Рудолф Драйкурс, а именно, че в предучилищна възраст се формира стила на живот и социалния интерес. Визираният възрастов отрязък е наситен с интензивни промени в живота на детето, които протичат с различна, но силна динамика и изследването на настъпващите новообразувания от периода водят до личностно

формиране, до развитие и до определени рискове, които са подвластни на ролята на възрастните. Тази сложна житейска ситуация се явява предизвикателство към д-р Неделина Здравкова, още повече че в нейното проучване се включва и етническият компонент, което дава възможност за сравнимост, за очертаване на различността в семейната среда и до възпитателното въздействие на детската градина като фактори, които формират и социалния интерес, и стила на живота.

В другия си монографичен труд **„Социалната отговорност и социалният интерес – предикатори на професионалната пригодност на учителите“**, ISBN: 978-954-305-653-8, Ст.Загора, „Кота“, 2023г., стр. 188, се поставят въпроси, които имат решаващо значение за развитието на децата през призмата на открояващата се съществена роля на учителската професия. Социалната отговорност и социалният интерес са в основата на ефективната реализация на учителя като отношение, обучение, възпитание и социализация. Самото обучение на бъдещите учители е белязано от интерпретираните феномени и заложеното изследване статистически доказва наличието на корелационни връзки между настоящи и бъдещи постижения на педагозите и значимостта на отговорното поведение и социалния интерес като компоненти от профила на учителите.

Монографията **„Социален интерес и възпитателна среда“**, Стара Загора, „Кота“, 2023, ISBN: 978-954-305-636-1, 185 стр., е издадена на основата на защитения дисертационен труд на кандидатката. Насочеността на труда е към изследването на социалния интерес на децата от предучилищна възраст, отглеждани в семейна и в извънсемейна среда, като са търсени корелации между влияние на средата и формирането на социалния интерес в предучилищна възраст. Теоретичната основа на монографията е индивидуалната теория на А. Адлер.

Обобщение за монографичните изследвания: Кандидатката показва траен интерес към анализираната проблематика, надграждане и

последователност, ангажираност и отношение, а създаденият Концептуален модел на грижа за развитие на социалния интерес на деца извън семейна среда е принос към педагогическата и психологическата науки.

Студията „**Етнокултурни особености в развитието на социалния интерес при деца от ромски произход в предучилищна възраст**“ се основава на триединството дете – родител – педагог и доразвива идеите на автора за взаимовръзката среда – социален интерес – стил на живот.

Останалите статии и доклади бих определила като допълващи монографичните изследвания на кандидата. Условно ги разделям на три преплетени сфери на интереси: първата – доразвиване на теоретичните анализи, свързани с индивидуалната психология на А. Адлер; втората – подготовката и реализацията на педагозите през социалната отговорност и социалния интерес като основополагащи конструкти и третата – формиране на социална отговорност, социален интерес и стил на живот у децата от различни етнически групи в предучилищна възраст.

Обобщение: Представените за рецензиране трудове на ас. д-р Неделина Здравкова Колева я представят в една иновативна, позитивна посока, като млад, но вече зрял учен, със силно ангажирано присъствие, с компетентност и задълбоченост, с перспектива за развитие и амбиция да докаже себе си, да открие новости за другите и да остави своя почерк в науката.

4. Наукометрични показатели.

Д-р Неделина Здравкова заявява участие в конкурса с:

- Защитен дисертационен труд, признат в НАЦИД – 50 т.;
- Една монография – хабилитационен труд – 100 т.;
- Монография, студия, статии и доклади – 250 т.;

- Цитирания – 75 т.

Общо – **475 т.** по критериите **А, В, Г и Д.** Покрива и допълнителните изисквания на Тракийския университет за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

5. Научни приноси.

Приемам формулираните от кандидата *ас. д-р Неделина Здравкова Колева* научни приноси и ги коментирам по следния начин:

1. Преосмислени и по нов начин са представени известни теории и недотам популярни такива, като е направен опит за внасяне на ново звучене – индивидуална психология, стил на живот, социален интерес, възпитателна среда и др..

2. Анализирана е динамиката на предучилищната възраст през по-горе изброените фактори, като са въведени е и изяснени фактори като извън семейна среда, деца от различен етнически произход, деца в институции и услуги.

3. На основата на оригинално самостоятелно конструирано и изпълнено изследване е построен Концептуален модел на грижа за развитие на социалния интерес на деца извън семейна среда.

4. Доразвита е концепцията за обучението и професионалната квалификация на студентите - бъдещи педагози и настоящите учители от позицията на социалната отговорност към професията и социалния интерес към възпитанието и социализацията на децата от ПУВ.

5. Във всички произведения прозира ангажираността на автора към изследваните от него социални и главно психолого-педагогически проблеми, като ясно е дефинирана и мотивацията ѝ за анализиране на избраното от него явление, факт, събитие, подкрепени с психологични и педагогически теории, поднесени по нов оригинален начин.

6. Преподавателска работа.

Преподавателската работа на *ас. д-р Неделина Здравкова Колева* е съсредоточена в Тракийски университет, където води лекции и семинарни занятия по Социална психология, Превенция на зависимостите, Психологическо консултиране и личностно развитие на деца със СОП, Педагогическа психология, Обща психология, Педагогическа и психологическа характеристика на ранното детско развитие и др. участва в практическата подготовка на студентите и в администрирането ѝ.

Обезпечеността на конкурса съответства напълно на професионалния опит и квалификация на д-р Неделина Здравкова, тъй като са в сферата предимно на Педагогическата и възрастовата психология.

7. Бележки и препоръки.

Запознаването ми с цялостната научна и академична активност на ас. д-р Неделина Здравкова, ми позволяват да направя следните препоръки – доразвиване на идеите ѝ в полето на научната дейност на педагогическата и възрастовата психология и обезпечаване на водените от нея учебни дисциплини с помагала, пособия, учебници, което е и подготовка за последващото ѝ израстване като учен.

8. Заключение.

Като изразявам впечатленията си и анализите на цялостните научни, експертни, преподавателски и приложни постижения на кандидата, оценявайки актуалността, значимостта на разработките ѝ, давам своя **положителен вот** за *ас. д-р Неделина Здравкова Колева* и **препоръчвам** на Научното жури да предложи на Факултетния съвет да му **присъди научното звание „доцент”** в професионално направление 3.2. Психология (ПЕДАГОГИЧЕСКА И ВЪЗРАСТОВА ПСИХОЛОГИЯ), област на висше

образование 3. Социални, стопански и правни науки и национална сигурност.

15. 11. 2023 г.
Гр. Велико Търново

Подпис: /...../
/проф. дн Кр. Петрова/